

Literatuur

- Beek, W. van & Verhallen, M. (2004). *Taal een zaak van alle vakken*. Bussum: Coutinho.
- Dodge, B. (1995). *Some thoughts about WebQuests*. Online verkregen op 18 juli 2006 via <http://edweb.sdsu.edu/people/bdodge/Professional.html>.
- Droop, M., Damhuis, R., Segers, E. (2006). Webquest bieden houvast bij het zoeken van informatie op internet. *Vonk*, 36, 2, 21-35
- Kuiper, E. (2007). *Teaching web literacy in primary education*. Proefschrift VU Amsterdam.
- Kuiper, E., Volman, M., & Terwel, J. (2004). Internet als informatiebron in het onderwijs. Een verkenning van de literatuur. *Pedagogische Studiën*, 81 (6), 423-443.
- Lazonder, A., Van der Meij, H., De Vries, B. (2000). *Whizzkids of digibeten? Een onderzoek naar Internetvaardigheden van leerlingen uit groep 7 en 8 van het Basisonderwijs*. Intern Rapport Toegepaste Onderwijskunde Universiteit Twente.
- Segers, E., & Blijleven, P. (2004). Webquests en het maken van werkstukken. *JSW*, 89, 6-9.
- Segers, E., Damhuis, R., & Droop, M. (2006). *Taal & zaakvakken met webquests*. CD-rom. Nijmegen: Expertisecentrum Nederlands.
- Ten Brummelhuis, A. (2006). Aansluiting onderwijs en digitale generatie. In J. De Haan en C. Van 't Hof (red.). *Jaarboek ICT en samenleving 2006. De digitale generatie*, (125-141). Amsterdam: Boom.

Ronde 7

Taak van de boeken-leesjuf in onze lagere school

Caroline Verbruggen

Boeken-leesjuf in de basisschool NieuwenBosch (Gent)

caroline_verbruggen@hotmail.com

Het doel van het leesonderwijs is ervoor te zorgen dat alle kinderen kunnen en willen lezen, en dat ze zelfstandige lezers worden. Een boeken-leesjuf (of -meester!) doet aan leesbevordering binnen de lagere school (van eerste tot zesde leerjaar). Zij/hij laat de leerlingen ervaren dat lezen ook ontspannend en gezellig kan zijn. Via een brede waaier van activiteiten met boeken reikt zij/hij de kinderen positieve leeservaringen aan. In

mijn bijdrage aan het congres presenteer ik – met een aantal concrete voorbeelden – mijn eigen halftijdse praktijk als boeken-leesjuf in een lagere school in een stedelijke omgeving van 546 leerlingen (251 kleuters en 295 lagere school) uit 22 klassen.

- Voorlezen van verhalen of passages uit een boek, met nadien verwerking in groep.

Bij de verteltafel mogen de leerlingen het verhaal navertellen of naspelen met kleren uit de verkleedkoffer. De leerlingen kunnen er een muzikaal verhaal van maken, of taferelen uit het boek schilderen en samenbrengen tot een eigen boek. Op die manier maken ze nader kennis met de verhaallijn, het thema van het boek, de personages, de sfeer van het boek.

- Vertellen met de kamishibai (Japanse vertelkast)

- Filosoferen met de kinderen rond het thema van het boek

- Een leestas samenstellen voor de schakelklas en voor de eerste leerjaren.

Een leestas is een tas met een boek en allerlei spelletjes, dingetjes die betrekking hebben op dat boek. (b.v. een kleurkaart, een memory spelletje, een knuffel, een speelgoedje...) Om beurt mogen de kinderen de leestas meenemen naar huis. Het is de bedoeling dat ouders even tijd maken om hun kind voor te lezen. Door ouders thuis te laten voorlezen wint 'het boek' aan belang, niet alleen op school maar ook thuis.

- De leerlingen houden een leesdagboek bij en leren de eigen leesvoorkeur kennen. In het leesdagboek kunnen ze hun idee kwijt over de gelezen boeken.

- Een kinderjury voor strips organiseren.

Op de leeftijd tussen 10 en 12 jaar leest 80% van de kinderen strips. Het aanbod is immens maar enkel de populaire strips zijn gekend. Door de organisatie van een heuse "Stripkinderjury" binnen de school leren ze tien nieuwe – en "betere" – strips kennen.

- De kinderen leren een boek kiezen (en het recht om een boek niet goed te vinden).

- Kennismaking met de plaatselijke bibliotheek

De kinderen maken in de bibliotheek kennis met het aanbod, zowel van fictie als van non-fictie. De kinderen leren in de bibliotheek zelf op zoek te gaan naar informatie rond een bepaald onderwerp.

- Efficiënt gebruikmaken van een leesfiche.

De kinderen leren de relevante informatie uit het boek te halen om die nadien in de klas naar voor te kunnen brengen.

- Belangstelling opwekken voor verschillende genres, auteurs, illustratoren.
- Kennismaken met poëzie.

De leerlingen grasduinen in poëziebundels, beluisteren gedichten, vertellen wat hen aanspreekt, maken zelf gedichten. Er is aandacht voor de Nationale Gedichtendag.

- Meewerken aan de peertutoring tussen 5° en 2° leerjaar.

Leesvaardigheid heeft enerzijds een taalonafhankelijke dimensie. Geleerde leesstrategieën gebruik je, ongeacht de taal. Anderzijds is er ook de taalafhankelijke dimensie van leesvaardigheid waarbij voldoende kennis van de taal en de opbouw van een leesroutine belangrijk zijn om vlot te lezen.

Bij de peertutoring leren de leerlingen van het vijfde leerjaar bewust gebruik te maken van een aantal leesstrategieën. De “leesmakers” van het vijfde leerjaar hun pupil, hun jonger “leesmakertje” van het tweede leerjaar, nadien de leesstrategieën ontdekken. Ook het technisch lezen wordt geoefend.

- Alle activiteiten van de boeken- en leesjuf kaderen binnen heel wat eindtermen.

Bijna alle deelaspecten van het *taalonderwijs*: begrijpend lezen, technisch en expressief lezen, spreken, schrijven, luisteren en een stukje taalbeschouwing komen aan bod.

Alle domeinen van *muzische vorming* – beeld, muziek, drama, beweging, media – kunnen en worden bij leesbevordering betrokken.

Ook bij het vak *wereldoriëntatie* kunnen boeken een grote inbreng hebben. Non-fictieboeken leren gebruiken om informatie op te zoeken. Voor doe-kinderen kunnen non-fictie boeken een aanzet geven tot lezen.